

COLLEGEVOORSTEL

Collegevergadering:	26 september 2023
Portefeuillehouder:	Anjo van de Ven
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	Christian Schouten (portefeuille)
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	
Status:	openbaar

Onderwerp: Gemeentelijke garantstelling lening Stedelijk Museum Alkmaar (SMA)

Voorgesteld besluit

1. Conform het raadsbesluit d.d. 25-11-2021 mee te werken aan de renovatie van de permanente tentoonstelling in Stedelijk Museum Alkmaar;
2. Gelet op artikel 160 lid 1 sub d van de Gemeentewet, onherroepelijk en onvoorwaardelijk borg te staan jegens BNG Bank voor de geldlening van het SMA en nakoming van alle verplichtingen uit hoofde van de daartoe overeengekomen financieringsovereenkomst en de uit hoofde hiervan verstrekte geldleningen tot een maximum bedrag van totaal € 1.1 miljoen te vermeerderen met de pro rata parte aan dit bedrag toe te rekenen boeten, kosten en wettelijke en overeengekomen renten;
3. Kennis te nemen van het model van de akte van borgtocht (E2a01122010) van de BNG Bank en deze borgtochtsovereenkomst op een later moment dit jaar als het SMA en de BNG de financiering afsluiten deze overeenkomst te tekenen;
4. In te stemmen met het verzoek om uitstel van de laatste aflossingstermijn van Stedelijk Museum Alkmaar, van december 2023 naar september 2024, ter versterking van de liquiditeitspositie van de instelling tijdens de verbouwingsperiode.

Samenvatting

Stichting Stedelijk Museum Alkmaar is voornemens om bij de BNG een annuïtaire lening afsluiten van €1.100.000 met een looptijd van 15 jaar, t.b.v. van de renovatie van haar permanente tentoonstelling. Hiervoor is een garantstelling nodig van de gemeente. Om de liquiditeitspositie van het museum gedurende de verbouwing te verbeteren, wordt voorgesteld om de afbetaling van een lening van SMA bij gemeente Alkmaar uit te stellen naar september 2024.

Dit voorstel staat in relatie tot programmabegroting

Argumenten

1.1 Voor de renovatie van de permanente tentoonstelling liquide middelen nodig zijn.

Stedelijk Museum Alkmaar wil hiervoor een lening afsluiten bij de BNG. De rechtsvorm van de culturele instelling is een 'stichting' en haar grootste inkomstenbron bestaat uit subsidie (ca. 75% van de totale begroting). Om die reden is het voor het museum niet mogelijk om een lening af te sluiten in het reguliere bankwezen, de instelling vraagt daarom een lening aan bij de BNG. De BNG stelt als voorwaarde dat de gemeente garant staat. De voorwaarden voor een garantstelling zijn vastgelegd in het gemeentelijk Treasurystatuut 2021 (3.3). Hier wordt deels aan voldaan. Het museumgebouw en de vaste kunstcollectie zijn bezit van de gemeente. Het museum zelf heeft weinig bezittingen (kantoorinventaris en een klein Bestemmingsfonds voor vrienden van het museum) en is grotendeels afhankelijk van de gemeentelijke subsidie. Het museum kan daarom geen zekerheden bieden. Er worden dan ook geen aktes opgesteld. Wel zijn er aanvullende afspraken met het museum gemaakt m.b.t. monitoring en afbetaling (zie bijlage 1).

1.2 De raad geen wensen of bedenkingen heeft ingediend tegen het verstrekken van een garantstelling.

Stedelijk Museum Alkmaar nam de plannen voor een renovatie van de permanente tentoonstelling al op in haar meerjarenbeleid 2018-2022. In 2021 werden de plannen concreet en legde het museum deze voor aan de gemeente. De bestaande presentatie -opgebouwd uit de gemeentelijke collectie die het museum namens gemeente Alkmaar beheert- is namelijk verouderd en gedateerd. De vaste tentoonstelling zou niet alleen over schilders en historie moeten gaan, maar over *alle* Alkmaarders, ook die van nu. Het beoogde resultaat van de renovatie is een vertelling over de Alkmaarse geschiedenis en vertoning van de kunstcollectie vanuit verschillende perspectieven, waarbij 'ontmoeten' en 'verbinden' centraal staan. Om dit te realiseren is financiering nodig. Aanvullend op een bestemmingsreserve en fondsenwerving, is het museum voornemens om hiervoor een lening aan te trekken bij de BNG. De voorwaarde die de BNG hieraan stelt, is dat de gemeente garant staat. In 2021 is middels een raadsbesluit (d.d. 25-11-2021, zie bijlage 2) besloten om een garantstelling aan het museum te verlenen. Een renovatie stelt het museum namelijk in staat haar rol als etalage, verhalenverteller en boegbeeld van de stadsregio Alkmaar te vervullen en nog beter invulling te geven aan haar publieke taak (het beheren en exposeren van de gemeentelijke collectie en het aanbieden van publieks- en educatieprogramma's). Met deze investering toont de instelling ambitie en cultureel ondernemerschap en wordt het museum weer toekomstbestendig.

1.3 De tentoonstelling Allemaal Alkmaar sluit aan bij de huidige tijd en spreekt nieuwe doelgroepen aan.

Het actualiseren van een permanente tentoonstelling is gebruikelijk na ca. 10 jaar. Met de tentoonstelling *Allemaal Alkmaar* zet het Stedelijk Museum Alkmaar in op meer diversiteit, meerstemmigheid en op interactiviteit. Het doel van de presentatie is om nieuwe doelgroepen (jongeren en gezinnen met kinderen, inwoners met een bi-culturele achtergrond) kennis te laten maken met Alkmaars verleden en het museum als een plek van inspiratie en verbinding te laten ervaren, met als inzet 20% meer bezoekers. Zie voor meer informatie de brochure *Allemaal Alkmaar* (bijlage 3).

1.4 Stichting Stedelijk Museum Alkmaar een publiek belang dient.

In een raadsbesluit uit 2014 (ten tijde van de verzelfstandiging) wordt hierover het volgende gezegd: "Het gemeentelijke beleid en de gemeentelijke doelstellingen voor het museum (bv. Publieksgerichtheid, de educatieve- en collectietaak) worden geheel gewaarborgd in de verzelfstandigde situatie. Inhoudelijk, strategisch én programmatisch wordt de huidige succesvolle koers gecontinueerd en uitgebouwd, Op basis van prestatieafspraken voert het museum gemeentelijk beleid en collegespeerpunten uit."

2.1 De financiële toets door gemeente Alkmaar tot een positieve beoordeling heeft geleid.

De gemeenteraad heeft ingestemd met het verlenen van een garantstelling. Toen het museum haar deuren na de coronapandemie weer definitief kon openen, is het aan de slag gegaan. Het museum schreef een uitgebreid project- en financieringsplan en diende een lening aanvraag bij de BNG in. De aanvraag werd onlangs goedgekeurd. De afdeling Financiën van gemeente Alkmaar deed i.h.k.v. de garantstelling eveneens een financiële toets en concludeerde dat het museum de komende jaren in staat is om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen, mits zich geen onverwachte situaties voordoen waardoor het museum bijvoorbeeld gedwongen haar deuren moet sluiten (zoals tijdens de coronapandemie). In het verlenen van een garantstelling schuilen altijd risico's, maar de financiële toets vormt geen aanleiding om de garantstelling niet te verlenen. De situatie van het museum maakt dat de instelling buiten de ticketverkoop om, weinig zekerheden aan de gemeente kan bieden. De instelling is immers grotendeels afhankelijk van subsidie inkomsten, het pand is eigendom van de gemeente en de kunstcollectie ook. Daar tegenover staat dat de investering die het museum doet, een investering is in het pand en in de kunstcollectie van de gemeente. Naast subsidie inkomsten, zijn de inkomsten uit ticketverkoop van groot belang. Door te investeren in een renovatie van de vaste tentoonstelling, streeft het museum er naar om in de aankomende jaren ca. 60.000 bezoekers te trekken. Het onderliggende projectplan *Allemaal Alkmaar* en de succesvolle koers van het museum in de afgelopen jaren (de tentoonstelling *Van Gogh, Cézanne en Le Fauconnier* trok 44.000 bezoekers) geeft vertrouwen dat deze bezoekersaantallen behaald zullen worden. De financiële toets is afgestemd met de afdeling Concern Control.

2.2 De financiële toets door de BNG tot een positieve beoordeling heeft geleid.

De BNG heeft op grond van de meerjarenbegroting 2024-2026, het jaarverslag 2022, het projectplan, de investeringsbegroting en een achttal offertes het museum als kredietwaardig beoordeeld. Om de lening af te kunnen sluiten is een collegebesluit nodig waarin het college van B en W van gemeente Alkmaar een garantie afgeeft voor het volledige geleende bedrag, gedurende de looptijd van 15 jaar.

2.3 Er afspraken zijn gemaakt om de risico's voor de gemeente te beperken.

De gemeente maakt jaarlijks resultaatafspraken met het Stedelijk Museum Alkmaar, de bezoekersaantallen maken hier onderdeel van uit.

Monitoring vindt plaats door middel van accountgesprekken (maandelijks), financiële tussenrapportages inclusief prognose (twee keer per jaar) en een jaarlijks verantwoording aan de hand van een jaarrekening (inclusief overzicht van vorderingen). Dit biedt inzicht in de financiële situatie van het museum en stelt het college van B en W in staat toe te zien op de jaarlijkse aflossingsverplichting.

Omdat het museum weinig bezittingen heeft, kan het verder weinig zekerheden bieden. Een voordeel is wel, dat het museum gemakkelijk kan schuiven in haar tentoonstellingsprogrammering en daarmee kosten kan spreiden als dit noodzakelijk is. In het scenario dat het museum niet aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen, dan kan de afbetalingstermijn plus rente worden ingehouden op de jaarlijkse subsidie (€ 3.180.249 uitbetaald in 12 termijnen). De aflossing aan de BNG bedraagt ca. 90k per jaar, daarmee komt het museum niet direct in de problemen.

Voor de garantstelling rekent de gemeente een risico-opslag van 0,5%.

4.1 De maatregel bijdraagt aan de liquiditeitspositie van het museum.

Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat de liquiditeit van het museum op enig moment tijdens de verbouwing fragiel kan worden. Het museum zal namelijk in aanloop naar de verbouwing (kwartaal 4 - 2023) en tijdens de verbouwing (kwartaal 1 - 2024) kosten moeten voorfinancieren. Dit terwijl de meeste inkomsten uit fondsenwerving (ca. 500k) dan nog niet beschikbaar zijn. Veel fondsen betalen

namelijk pas achteraf, zodra het project voltooid is, de toegekende middelen uit. Om te voorkomen dat het museum in de problemen komt, is het verzoek gedaan om de laatste betalingstermijn van de lopende lening uit 2014 (€ 207.500) bij de gemeente niet in december 2023 af te betalen, maar uit te stellen naar september 2024.

Deze maatregel wordt voorgesteld, omdat de oorspronkelijk beraamde verbouwkosten door de inflatie zijn toegenomen. Het museum is hierdoor afhankelijker geworden van inkomsten uit fondsen. Het museum streeft er naar om ca. 500k aan fondsen te werven.

Het museum zal over de tussenliggende periode de rente gewoon doorbetalen (2,2%).

4.2 De maatregel goed uitvoerbaar is en minimaal effect heeft op de treasury van de gemeente. De laatste betalingstermijn van de lopende lening uit 2014 bedraagt € 207.500 en zal in september 2024, zodra de fondsen hebben uitgekeerd, worden afbetaald. Dit geeft het museum 'financiële lucht' in de eerste helft van 2024. Een eventuele aanvullende maatregel t.b.v. de liquiditeit kan zijn het naar voren halen van één subsidietermijn.

Kanttekeningen en alternatieven

1.1 In de situatie dat de BNG geen geldlening onder garantstelling wil verstrekken zal de gemeente zelf tot het verstrekken van een financiering aan het SMA overgaan.

Dit is besloten in het raadsbesluit d.d. 25-11-2023.

Financiële aspecten

Kosten

De kosten voor de renovatie van de permanente tentoonstelling zijn geraamd op € 1.300.000. Deel I van de verbouwing bedroeg € 595.000 (dit betreffen beveiligingsaanpassingen, een aanpassing aan het depot en de realisatie van een auditorium, gerealiseerd in 2021). Deel II van de verbouwing (renovatie van de permanente tentoonstelling) is begroot op € 701.500. Het museum vraagt de gemeente om garant te staan voor een annuïtaire geldlening van €1.100.000 bij de BNG, om het financieringstekort te dekken (zie bijlage 4).

Dekking

Dekking voor de renovatie wordt gevonden binnen de eigen exploitatiebegroting van het museum, namelijk:

- Vrijval van oude afschrijvingslasten van de huidige permanente tentoonstelling;
- Vrijval bestemmingsreserve 'Toekomstige modernisering' á € 316.000;
- Ontvangen donatie á € 127.500;
- Fondsenwerving ca. € 500.000.

Lening

De aanvraag voor een lening bij de BNG is goedgekeurd, op voorwaarde dat de gemeente een garantstelling verleent. De gemeente hanteert bij garantstellingen een risico-opslag van 0,5% per jaar.

Bedragen x € 1.000

Programma	Thema	Product nr.	Omschrijving	L/B	N/V	2023	2024	2025	2026
6	2	50	Garantstelling provisie Museum	B	V		5,5	5,2	4,9

			Resultaat voor bestemming			0	5,5	5,2	4,9
			Resultaat na bestemming			0	0	0	0

Dit besluit leidt niet tot een begrotingswijziging vanwege het relatief lage bedrag.

Financiële gevolgen gemeente

De gemeentegarantie op de geldlening heeft, op dit moment, geen gevolgen voor de interne begroting van de gemeente. Wanneer Stedelijk Museum Alkmaar niet aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen en geen mogelijkheden meer heeft om de exploitatiekosten te verlagen (door te schuiven in de tentoonstellingsprogrammering), zou de instelling bijvoorbeeld een aanvullende subsidieaanvraag kunnen indienen.

Vervolg en communicatie

Indien het college akkoord gaat met het verstrekken van de garantstelling, wordt het collegebesluit gecommuniceerd naar de BNG. Zodra de lening tot stand gekomen is, ontvangt het SMA de akte van borgstelling (zie Model Akte van Borgtocht BNG in bijlage 5). De akte dient in tweevoud te worden ondertekend door het college van B en W.

Bijlagen

1. Conceptbrief garantstelling aan Stichting Stedelijk Museum Alkmaar
2. Raadsbesluit d.d. 25-11-2021.
3. Projectplan *Allemaal Alkmaar*
4. Investeringsbegroting *Allemaal Alkmaar*
5. Model Akte van Borgtocht BNG

Unit : Vitaliteit

Steller : C. Schoonbeeg